

Na temelju članka 58. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi („Narodne novine“ br.: 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14) te članka 199. Statuta Osnovne škole „Vitomir Širola-Pajo“ Nedešćina, nakon provedene rasprave na Učiteljskom vijeću, Vijeću roditelja i Vijeću učenika, Školski odbor Osnovne škole „Vitomir Širola-Pajo“ Nedešćina na sjednici održanoj 12.04.2016. godine donosi:

ETIČKI KODEKS neposrednih nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Etičkim kodeksom propisuje se skup pravila, odnosno etičkih načela, kojih se u radu i ponašanju u školi i školskom okruženju moraju pridržavati neposredni nositelji odgojno obrazovne djelatnosti u Osnovnoj školi „Vitomir Širola-Pajo“ Nedešćina (dalje u tekstu: Škola).

Izrazi u ovom Etičkom kodeksu navedeni u muškom rodu neutralni su i odnose na sve osobe: muškog i ženskog spola.

Članak 2.

Načela Etičkog kodeksa primjenjuju se na odgovarajući način i na druge osobe koje nisu radnici Škole, ali sudjeluju u radu i djelovanju Škole, ako i ukoliko se ponašanje i djelovanje tih osoba može izravno povezati sa Školom.

Članak 3.

Etički kodeks sastoji se od standarda ponašanja prilagođenih potrebama Škole i njenih nositelja uzimajući u obzir načela čuvanja dostojanstva i ugleda Škole, učitelja i učenika.

Etički kodeks Škole ostvaruje se na sljedećim načelima:

- temeljna načela u odnosu na moralno prihvatljivo i moralno neprihvatljivo ponašanje u radu u Školi i izvan Škole
- etička pravila u odgojno-obrazovnom radu u Školi.

Članak 4.

Svrha donošenja ovog Etičkog kodeksa je utvrđivanje obveze promicanja vrijednosti specifičnih za vrlo odgovornu i osjetljivu učiteljsku djelatnost u najširem smislu. Provođenje odredbi ovog Etičkog kodeksa ima za svrhu i utjecaj na učenike u cilju prihvaćanja tih etičkih normi u budućem životu i radu i podizanje razine značenja učiteljskog poziva u mjestu rada i širem okruženju odnosno u društvu kao cjelini.

Promicanje etičkog ponašanja i vrijednosti koje su sadržane u ovom Etičkom kodeksu obveza su svih učitelja i radnika Škole kao i svih tijela koja se formiraju u Školi.

II. TEMELJNA NAČELA I PRAVILA PONAŠANJA

Članak 5.

1. Načela prihvatljivog ponašanja u Školi

a/ Načelo poštivanja propisa i pravnog poretka Republike Hrvatske

Radnici Škole trebaju poštivati pozitivne propise i pravni poredak Republike Hrvatske i svojim radom i ponašanjem omogućavati primjenu propisa u Školi prema svima pod jednakim uvjetima.

b/ Načelo poštovanja integriteta i dostojanstva osobe

Svi radnici Škole trebaju biti poštovani kao osobe u skladu sa zajamčenim pravima na život, integritet i dostojanstvo.

Svim radnicima i učenicima Škole mora biti osigurano pravo na privatnost.

c/ Načelo jednakosti i pravednosti

Radnici i učenici Škole trebaju se prema trećima ponašati na način koji isključuje svaki oblik neravnopravnosti, zlorabe, zlostavljanja, uznemiravanja ili omalovažavanja.

Učitelji i stručni suradnici ne smiju zlorabiti svoj autoritet i ne smiju osobne interese pretpostaviti objektivnom prosuđivanju i profesionalnom obavljanju poslova.

d/ Načelo samostalnosti nastavnog i drugog stručnog rada

Učitelju i stručnom suradniku jamči se pravo autonomnog djelovanja u izvođenju nastave i drugom stručnom radu u skladu s propisima, nastavnim planom i programom, Nacionalnim i Školskim kurikulumom.

Svim radnicima treba priznati pravo na nesmetan profesionalni razvoj i usavršavanje u skladu s osobnim mogućnostima i planovima, u mjeri u kojoj se pri tom ne narušava isto pravo druge osobe.

e/ Načelo profesionalnosti

Od učitelja i stručnih suradnika se očekuje da odgovorno, savjesno, profesionalno i etički besprijekorno ispunjavaju sve svoje obveze prema učenicima, kolegama i ostalim radnicima Škole. U svojem djelovanju učitelji slijede načela objektivnosti, nepristranosti, razboritosti, korektnosti, dijaloga i tolerancije.

Obveza je učitelja i stručnih suradnika Škole je poštovanje kriterija stručnosti i izvrsnosti te u skladu s time stalno stručno usavršavanje unutar svog nastavnog područja ili predmeta.

Svi učitelji i stručni suradnici Škole trebaju održavati i poticati suradnju u profesionalnim odnosima i nastojati na učinkovitoj uporabi školskih resursa. Od svih učitelja, stručnih suradnika i učenika Škole očekuje se djelovanje u duhu zajedničkih ciljeva te sudjelovanje u izvanškolskim djelatnostima koje neće biti u sukobu s njihovim profesionalnim obvezama u Školi niti štetiti tim obvezama, kao ni ugledu Škole.

Verbalna i neverbalna komunikacija učitelja, stručnih suradnika i učenika treba biti u skladu s njihovim zadaćama i ulogom u ostvarivanju cilja i zadaća odgoja i obrazovanja.

f/ Načelo slobode mišljenja i izražavanja

Škola podupire i potiče slobodu mišljenja i izražavanja kao temeljnu vrijednost u svim područjima života i rada.

g/ Načelo zaštite okoliša i skrbi za održivi razvoj

U Školi se sve djelatnosti trebaju obavljati u skladu s domaćim i međunarodnim standardima za zaštitu okoliša i održivog razvoja zajednice i društva.

Članak 6.

2. Načela neprihvatljivog ponašanja

a/ Načelo zabrane diskriminacije

U Školi je zabranjen svaki oblik diskriminacije (posredne ili neposredne) temeljen na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, spolu, spolnoj orijentaciji, životnome stilu, imovinskom stanju, podrijetlu, obiteljskom i bračnom statusu, dobi, zdravstvenom stanju, stupnju obrazovanja, političkom ili drugom uvjerenju i drugim oblicima diskriminacije.

b/ Načelo zabrane uznemiravanja

Zabranjena je svaka vrsta uznemiravanja između svih radnika Škole.

Uznemiravanjem se smatra svako neprimjereno ponašanje prema drugoj osobi kojem je cilj ili koje stvarno znači povredu osobnog dostojanstva, koje ometa obavljanje radnih zadataka ili smanjuje kvalitetu života. Uznemiravanjem se osobito smatra svaki čin, pojedinačan ili ponavljan, verbalni, neverbalni ili fizički, koji stvara ili pridonosi stvaranju neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti ili koji drugu osobu zastrašuje, vrijeđa ili ponižava.

Zabranjeno je svako spolno uznemiravanje.

Svaka osoba ima pravo prijaviti uznemiravanje koje je počinio radnik Škole. Na osobu koja je odbila ili prijavila uznemiravanje ne smije se vršiti nikakav pritisak.

c/ Načelo zabrane predrasuda

Zabranjen je svaki oblik predrasuda koje bi mogle utjecati na objektivnost radnika i profesionalno obavljanje djelatnosti.

III. ETIČKA PRAVILA U ODGOJNO-OBRAZOVNOM RADU

Odnos učitelja, stručnih suradnika i učenika u odgojno-obrazovnom radu

Članak 7.

Učitelji i stručni suradnici dužni su postupati jednako prema svim učenicima bez diskriminacije ili povlašćivanja na temelju rase, boje kože, spola, dobi, nacionalnosti, etničke ili vjerske pripadnosti, socijalnog ili imovnog stanja, obiteljske situacije ili po bilo kojoj drugoj osnovi.

Članak 8.

Učitelji i stručni suradnici dužni su učenike odgajati i obrazovati u skladu s temeljnim ljudskim vrijednostima: istine, mira, poštovanja, ispravnog postupanja, ljubavi i nenasilja.

Članak 9.

Učitelji i stručni suradnici trebaju odgajati učenike prema načelu postizanja sklada misli, riječi i djela, u čemu trebaju biti primjer i uzor učenicima.

Članak 10.

Učitelji i stručni suradnici koji sudjeluju u odgojno-obrazovnom radu s učenicima trebaju:

- kod učenika poticati slobodan, odgovoran i ozbiljan pristup učenju uz primjenu najboljih stručnih, profesionalnih i znanstvenih metoda,
- motivirati učenike za učenje i druge oblike stvaralaštva, poticati učenike na izražavanje vlastitog mišljenja te kod njih razvijati samopouzdanje,

- izvoditi odgojno-obrazovni rad u skladu s ciljevima, zadaćama i standardima odgojno-obrazovnog rada,
- osigurati istinitost podataka i prezentaciju sadržaja primjerenu nastavnom predmetu,
- obrađivati nastavne sadržaje na način prihvatljiv i razumljiv učenicima,
- pridonositi intelektualnom razvoju učenika,
- ocjenjivati učenička dostignuća pravodobno, pošteno, stručno, objektivno te nepristrano uz obvezu suzdržavanja od svih postupanja kojima bi se određeni učenici preferirali, a kod druge djece stvarao osjećaj manje vrijednosti i ljubomore,
- saslušati i uvažavati učenikovo mišljenje,
- razvijati domoljublje, svijest o nacionalnoj pripadnosti i svim vrednotama povijesne, kulturne i etničke baštine Republike Hrvatske.

Članak 11.

Dužnost je učitelja i stručnih suradnika uvažavati i prihvaćati učenike s različitim sposobnostima i interesima i omogućiti im odgovarajući intelektualni, emocionalni, moralni i duhovni razvitak u skladu s njihovim mogućnostima.

Članak 12.

Učenike treba odgajati da poštuju i uvažavaju sve osobe bez obzira na nacionalnu ili vjersku pripadnost u skladu s etičkim načelima, humanosti i čovjekoljublja.

Članak 13.

Učenici su dužni učitelje i stručne suradnike upoznati sa svim okolnostima koje imaju utjecaj na ispunjenje obveza u odgojno-obrazovnom radu.

U ispunjavanju nastavnih obveza učenici ne smiju rabiti nedopuštena tehnička pomagala, prepisivati od kolega ili se na drugi način služiti nedopuštenim radnjama.

Članak 14.

Učitelji i stručni suradnici ne smiju prisvajati rezultate rada učenika za svoje osobne potrebe ili koristiti se njima izvan redovitog programa nastave bez odgovarajuće obavijesti roditeljima i bez izričitog pristanka učenika.

Članak 15.

Zabranjeno je fizičko kažnjavanje učenika te svaka metoda psihološkog pritiska kojom se učenik dovodi u ponižavajući položaj ili se njime stvara osjećaj manje vrijednosti ili povrede dostojanstva učenika.

Zabranjeno je kažnjavanje neposluha učenika udaljavanjem iz razreda osim ako su upućeni stručnoj službi ili ravnatelju Škole.

Članak 16.

Kod saznanja o bilo kakvom obliku fizičkog ili psihičkog nasilja u Školi ili bilo kojem drugom društveno neprihvatljivom ponašanju učitelji, stručni suradnici, učenici ili drugi radnici Škole dužni su u najkraćem mogućem roku izvijestiti ravnatelja Škole koji je o tome obavezan izvijestiti nadležne institucije.

Članak 17.

U obavljanju odgojno-obrazovnog rada učitelji i stručni suradnici dužni su brižno postupati sa svim informacijama kojima raspolažu o učenicima ili njihovim obiteljima uz obvezu da svi ti podaci predstavljaju profesionalnu tajnu.

Dužnost čuvanja službene i profesionalne tajne obvezuje i nakon prestanka rada u Školi osim u situacijama kada je to odredbama posebnih zakona propisano, odnosno u postupcima pred nadležnim tijelima.

Odnos učitelja i stručnih suradnika prema roditeljima ili skrbnicima

Članak 18.

Učitelji i stručni suradnici trebaju imati suradničke i suodgovorne odnose s roditeljima odnosno skrbnicima učenika.

Članak 19.

Odnos učitelja i stručnih suradnika prema roditeljima odnosno skrbnicima treba biti tolerantan uz obvezu uvažavanja njihovih stavova a vodeći računa o dobrobiti učenika.

Članak 20.

Na zamolbu ili zahtjev roditelja odnosno skrbnika učenika, učitelji i stručni suradnici dužni su ga primiti na razgovor te saslušati ako se time ne remeti redoviti nastavni proces.

U vrijeme predviđeno za informacije učitelj je dužan biti dostupan svim roditeljima zainteresiranim za razgovor.

Članak 21.

Učitelji su dužni izvješćivati roditelje o uspjehu učenika, ponašanju i aktivnostima učenika te izostancima s nastave.

Članak 22.

Radnicima Škole nije dopušteno od roditelja odnosno skrbnika tražiti darove, primati darove, poticati darivanje ili pružanje usluga, bilo za sebe ili za drugu osobu, za koje postoji pretpostavka da će posredno ili neposredno utjecati na njihovu objektivnost, ispunjavanje profesionalnih obveza te poštivanje profesionalnih prava i dužnosti.

Obveza je radnika Škole otklanjati svaki pokušaj korupcije te svojom aktivnošću poticati spoznaju o štetnosti korupcije.

Međusobni odnosi radnika Škole

Članak 23.

Odnos učitelja i stručnih suradnika prema radu i radnim obvezama mora biti stručan i profesionalan.

Članak 24.

Međusobni odnos učitelja, stručnih suradnika i drugih radnika Škole trebaju biti suradnički, temeljiti se na međusobnom poštovanju, kolegijalnosti, uvažavanju, međusobnoj pomoći i suradnji te profesionalnoj i ljudskoj solidarnosti.

Članak 25.

Radnici Škole dužni su suzdržavati se od ponašanja kojima mogu povrijediti stručni ugled ili način rada drugog radnika Škole.

Kod ukazivanja na određena postupanja ili ponašanja ostalih radnika Škole treba postupati korektno i obazrivo, pazeći da se primjedbom ili kritikom ne povrijedi ugled ili dostojanstvo osobe na čiji se rad ili postupanje ukazuje.

Članak 26.

Prema strankama, radnici Škole obvezni su ponašati se kulturno i susretljivo i dati im svaku informaciju kojom raspolažu, odnosno uputiti ih nadležnoj osobi ili tijelu.

Članak 27.

Ophođenje s učenicima, roditeljima, radnicima Škole te svim drugim osobama s kojima učitelji i stručni suradnici svakodnevno komuniciraju treba biti kulturno, uljudno i na razini profesije koju obavljaju.

Javno nastupanje

Članak 28.

Škola će podupirati pravo učitelja i stručnih suradnika na javno nastupanje i slobodu izražavanja što uključuje nastupe pred publikom, na radiju i televiziji, izražavanje svojih stajališta u novinama, knjigama i časopisima, kao i druge oblike djelovanja za dobrobit Škole.

Članak 29.

Kod javnih nastupa u kojima predstavlja Školu, učitelj ili stručni suradnik može iznositi školska stajališta u skladu s dobivenim ovlastima i svojim stručnim znanjem.

Kod javnih nastupa u kojima ne predstavljaju Školu a koji su tematski vezani sa Školom, dužni su naglasiti da iznose osobno gledište.

Osobni izgled

Članak 30.

Osobni izgled učitelja i stručnih suradnika mora biti služben i ozbiljan.

Odjeća učitelja i stručnih suradnika treba biti čista, uredna, umjerenih krojeva, primjerena pozivu koji obavljaju.

Odjeća kod žena ne smije biti uska i kratka, kao niti neprimjereno otkrivati dijelove tijela, kako ne bi negativno djelovala na pažnju učenika.

Ostale norme ponašanja

Članak 31.

Učitelji i stručni suradnici dužni su čuvati dignitet struke i izvan radnog vremena u Školi primjerenim i dostojanstvenim ponašanjem.

Članak 32.

Dužnost je učitelja i stručnih suradnika ukazivati na neprimjerene postupke ili postupanja glede nepoštovanja odredbi ovog Etičkog kodeksa ili druga neprimjerena ponašanja, vodeći računa da se to izvrši na način kojim neće biti povrijeđeno dostojanstvo osobe koju se upozorava na takva štetna ponašanja.

Članak 33.

Apsolutno su zabranjena sva neprihvatljiva ponašanja: diskriminacija, uznemiravanje, spolno ili verbalno uznemiravanje, uzimanje alkoholnih i sličnih napitaka, pušenja ili konzumiranja opojnih sredstava.

Članak 34.

Etičkog kodeksa dužni su se pridržavati svi učitelji i stručni suradnici koji su na dan stupanja na snagu ovog Etičkog kodeksa u radnom odnosu u Školi.

Svaki učitelj i stručni suradnik koji će zasnovati radni odnos nakon stupanja na snagu ovog Etičkog kodeksa, prije sklapanja ugovora o radu dužan je upoznati se s odredbama ovog Etičkog kodeksa i pridržavati ih se u radu.

Povreda odredbi ovog Etičkog kodeksa smatra se lakšom ili težom povredom profesionalnih obveza, za koje će osoba za koju je utvrđeno da ih je počinila odgovarati u skladu sa zakonskim odredbama.

IV. ETIČKO POVJERENSTVO

Članak 35.

Za praćenje primjene odredaba Etičkog kodeksa i ispunjavanja obveza iz Etičkog kodeksa u Školi se osnova Etičko povjerenstvo.

U slučaju opravdane sumnje odnosno prijave o povredi ovog Etičkog kodeksa isto će provest će postupak utvrđivanja odgovornosti konkretne osobe odnosno osoba.

Članak 36.

Etičko povjerenstvo ime predsjednika i dva člana.

Predsjednika i članove povjerenstva imenuje ravnatelj na prijedlog Učiteljskog vijeća.

Mandat Etičkog povjerenstva je četiri godine.

Članak 37.

Pitanja iz svoje nadležnosti Etičko povjerenstvo rješava zaključkom ili mišljenjem konsenzusom svih ili većine članova povjerenstva.

Postupak pred Etičkim povjerenstvom

Članak 38.

Postupak pred Etičkim povjerenstvom pokreće se zahtjevom za davanje mišljenja o sukladnosti određenog djelovanja ili ponašanja s načelima i pravilima Etičkog kodeksa.

Zahtjev za davanjem mišljenja podnosi ravnatelj Škole, po vlastitoj inicijativi ili na prijedlog drugih tijela ili radnika Škole.

Zahtjev se podnosi predsjedniku Etičkog povjerenstva.

Članak 39.

Ako se zahtjev za davanje mišljenja odnosi na mišljenje o sukladnosti djelovanja ili ponašanja ravnatelja Škole s načelima i pravilima Etičkog kodeksa, inicijator se može obratiti Učiteljskom vijeću koje će većinom glasova svih članova odlučiti hoće li se pokrenuti postupak pred Etičkim povjerenstvom.

Članak 40.

Zahtjev za davanjem mišljenja treba sadržavati:

- podatke o opisu činjeničnog stanja,
- konkretne okolnosti slučaja koje su dovele do povrede odredaba Etičkog kodeksa.

Članak 41.

U povodu zahtjeva iz članka 40. ovog Etičkog kodeksa, predsjednik Etičkog povjerenstva saziva sastanak Povjerenstva.

Povjerenstvo može od podnositelja zahtjeva zatražiti dodatna razjašnjenja i obavijesti.

Članak 42.

Na sastanku, Povjerenstvo raspravlja o pitanjima koja su predmet postupka, zauzima stajalište te sastavlja pisano mišljenje i dostavlja ga podnositelju u roku od 30 dana od dana primitka zahtjeva.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 43.

Etičko povjerenstvo imenovat će se u roku od 90 dana od stupanja na snagu Etičkoga kodeksa.

Članak 44.

Etički kodeks stupa na snagu danom objavljivanja na oglasnoj ploči Škole.

Članak 45.

Stupanjem na snagu ovog Etičkog kodeksa prestaje važiti Etički kodeks od dana 30.09.2009.,
KLASA: 035-01/09-01/05, URBROJ: 2144-18-09-01-1.

Predsjednik Školskog odbora:
Ksenija Knapić

Etički kodeks objavljen je na oglasnoj ploči 13.04.2016. godine

Ravnateljica škole:
Klara Švraka, prof.

Klasa: 003-05/16-01/03
Urbroj: 2144-18-01-16-1
Nedeščina, 13.04.2016.